Կինը իսլամում եւ հրեա-քրիստոնեական աշխարհում

(Առասպելներ և իրողություններ)

Շերիֆ Աբդելա Ազիմ պրոֆեսոր թագավորական համալսարանում, Կինգստոն, Օնտարիո,Կանադա

Աղբյուր: **www.islamic-invitation.com**

Ներածություն: Հինգ տարի առաջ, «Տորոնտոյի Սթար» թերթում,1990 թվականի հուլիսի 3 - ին ,ես կարդացի մի հոդված «Իսլամ – ի կրոնը ոչ միայն նահապետական դոկտրինը» խորագրով, որը գրել է Գվին Դաիերը:Այդ հոդվածում նկարագրվում է ուժեղ բանավեճ, որը առաջացել է համաժողովում ,կանանց և իշխանությունը թեմայով, որը տեղի է ունեցել Մոնրեալում: Փոթորիկ և վրդովմունք էր առաջացրել նշանավոր եգիպտական ֆեմինիստական դոկտոր Նավիլի Սաադավին,որը,իր թերություններով, և քաղաքական տեսակետից հայտարարություն էր հրատարակել. «Այն առավել խիստ սահմանափակումները կանանց՝ իրենց իրավունքների նկատմամբ, կարելի է գտնել հատկապես Հին Կտակարանում, հրեական ավանդության և ապա քրիստոնեության մեջ, և

համենայնդեպս այդ կա նաև Ղուրանում»:« Բոլոր կրոնները առաջացել են հայրապետական հասարակություններում»,«Իսլամական պրակտիկայում,հին մշակութային ժառանգությունը նման է բոլոր առնչվող կրոնական ավանդույթներին: «Կոնֆերանսի մասնակիցները չէին կարող լինել հանգիստ, համեմատելով կրոնական համակարգերը իսլամի հետ: Դոկտոր Սաադավին ստիպված է եղել դիմակայել քննադատության հզոր ճնշման: «Մեկնաբանություն. դոկտոր Սաադավին անընդունելի է: Նրանք հայտնաբերել են այլ ժողովրդի մեջ, ոչ լիարժեք հասկացողությամբ, համակարգային կրոն», հայտարարել է Բերնիս Դյուբան «համաշխարհային մայրերի միությունից»: «Ես դեմ եմ, - արձագանքեց առաջատար իսրայելցի լրագրող Ալիս Շալիֆը, ռադիոկայանից,-հրեական ավանդույթը չգիտի կանանց վարագույրի մասին»: Այս աշխատանքը պարտավորեցնում է տաք և կատաղի բողոքների, որոնք մեղավոր են համարում իսլամի ավանդույթները և պահպանում են դրանք,որը նույնպես մաս է կազմում Արևմուտքի սեփական մշակութային ժառանգության մեջ:«Հրեական և

Քրիստոնեական մասնակիցները չեն հավաքվել ու լսել, թե ինչ են ասում նրանց մասին, ճիշտ այնպես, ինչպես կասեին կին մուսուլմանների մասին », - գրել է Գվին Դաիյերը:

Ես չեմ զարմանում, որ մասնակիցների նման բացասական տեսակետը իսլամի մասին, հատկապես այն, ինչը վերաբերվում է կանանց կարգավիճակին: Արևմուտքում, իսլամը համարվում է խորհրդանիշ՝ հասկանանք, թե որքան ուժեղ է հավատը, որ դա բավարար է նշել, ֆրանսիայի կրթության նախարար ֆոլտերան, օրերս հրամանագիր է ստորագրել ,որ, մուսուլման կանանց վարագույրով չի թույլատրվում դպրոց մտնել: Երիտասարդ մուսուլման կանանց, կապած գլուխներով, խտրականություն դնելով կրթության իրավունք չեն տվել: Մինչ դեռ կաթոլիկները իրենց կրծքավանդակի վրա տանում են խաչելություն, հրեական հավատքի մասնակիցները՝ աստղը Դավթի: Երիտասարդ մուսուլմանները բախումներ են ունենում ֆրանսիական ոստիկանության հետ,և նրանք էլ խոչընդոտում են երիտասարդ մուսուլմաններին ընդունվել բարձրագույն կրթության օջախ: Նրանք

1962 թ. հարություն են տվել արձանին, Ալաբամայի երկրում: Եղել են նաև նման տգեղ տեսարաններ էլ, երբ ոստիկանությունը կանգնել է դարպասի մոտ , արգելելու սև ուսանողներին դպրոց մտնել: Շատ ժողովուրդներ նեգրերին ցավակցում էին նրա համար ,որ չէին թողում դպրոց մտնել, նահանգապետ Ջորջ Վալլասի հրամանով : Միակ տարբերությունն այն է, որ չնայած սև ուսանողները կազմում են հսկայական մարդկանց քանակ ԱՄՆ – ում և ամբողջ աշխարհում:Կանադայի նախագահ Քեննեդին,օժանդակելով սև ուսանողներին, ուղարկում է իր ազգային գվարդիան, իր աջակցությամբ օգնելու նրանց: Մուսուլման կանանց ոչ մեկը չի ցավակցել ,և նրանք ոչ - ոքի կողմից չեն ստացել աջակցություն Ֆրանսիայից դուրս, նրանց ոչ-ոք չի համակրել:Տարածված թյուրիմացության պատճառը ,ճշմարիտ իսլամն է, ու վախի ցանկացած դրսևորում, իսլամական ճշմարիտ բառերի մեջ, ամբողջ ժամանակակից աշխարհում:

Բոլոր կոնֆերանսներում, ինձ ամենից շատ հետաքրքրեց Սաադավիի
ելույթը, ճշմարիտ փաստարկների հիման վրա , և նրա կողմնակիցների
հավանությունը նրա ելույթի նկատմամբ:
Այսպիսով, կան երեք ավանդույթներ` իսլամական, հրեական և
քրիստոնեական:Դիտելով կանանց կարգավիճակը ,կարող եմ ասել , որ
նրանց դիրքորոշումը այս առումով տարբերվում է, նրանց համար
ավելի լավ է հուդաիզմը և քրիստոնեությունը,քան՝ իսլամը: Իսկ որտե՞ղ
է ճշմարտությունը: Այս դժվարին հարցերի պատասխանները գտնելը
հեշտ չէ : Իմ դիրքորոշումը առաջին հերթին իմ համար լավագույն
որոշում է , այն նաև սովորեցնում է իսլամը:

Ղուրանը մուսուլմանին սովորեցնում է լինել արժանահավատ, եթե անգամ ինչ – որ մեկին դա դուր չի գալիս: **«Երբ դուք կայացնում եք որոշում, ապա եղեք արդար, եթե նույնիսկ այդ վերաբերվում է ձեր բարեկամին, հետևեք Աստծո ճանապարհին(Ղուրան 6:152) ; Ո՜վ դուք ովքեր հավատացիք, եղեք հստակ և արդար, վկայում եմ Ալլահի առջև, եթե նույնիսկ վկայությունը ձեր, լինի ընդդեմ ձեզ, հարազատների ձեր կամ բարեկամների: անկախ նրանից հարուստ լինեք, թե աղքատ, կխորհի իրեն Աստված լավագույն կերպով: (Ղուրան, 4:135):** Մեկ այլ

մեծ, դժվարին լայնածավալ թեման ։ Այսպես, վերջին մի քանի տարիների ընթացքում,ընթերցելով Աստվածաշունչը , կրոնական հանրագիտարանը և բազմաթիվ այլ սովորեցնող գրքեր, բազմաթիվ ժամեր անցկացնելով ընթերցանությամբ, փնտրել եմ իմ հարցերի պատասխանը: Ես կարդում եմ գրքեր, կրոնական ավանդույթների մասին, որոնք գրված են, գիտնականների, քննադատների և կողմնակիցների կրոնական համակարգերում: Գրքերի որոշ գլուխներ, իմ ուսմանը տվեցին կարևոր բացահայտումներ: Ես չեմ պատրաստվում լրացնել ուսումնասիրումը, այն վեր է իմ խոնարհ հզորությունից: Բոլորին կարող եմ ասել, որ այս ուսումնասիրությամբ, ես պարզապես փորձել եմ հասնել իդեալական արդարությանը՝ Ղուրանին:

Այսպիսով, ուզում եմ նշել, ես նպատակ չեմ դրել ցածրացնել Հրեաներին կամ Քրիստոնեաներին: Ոչ-ոք չի կարող իրեն անվանել մուսուլման, եթե չի ընդունում, Մովսեսին և Հիսուսին (Աստված ողջունի նրանց), որպես հզոր մարգարեներ՝ Աստծո կողմից: Իմ նպատակն է միայն պաշտպանել իսլամը, և նպաստել վերջինիս հաղթանակին, և Աստծո ճշմարիտ խոսքը հասցնել մարդկությանը: Ես նույնպես ցանկանում եմ նշել, որ իմ դատողություններն Աստվածային Վարդապետություն են:

Այսպիսով, իմ բացահայտումները հիմնականում դիրքորոշված են կանանց վիճակը երեք կրոններում, քանի որ դրանք արտահայտում են տարբեր մտքեր , թե ինչ ենք դիտարկել նաև գործնական կյանքում հետնորդներին այդ կրոններից: Այնպես որ, ես հիմնականում այդ ապացույցները և ասացվածքները վերցրել եմ Ղուրանից, որ Մարգարե Մուհամմեդը (Աստված օրհնի և ողջունի նրան), Տալմուդան իր ազդեցիկ ելույթներով առաջինն էր տեր- հայրերի եկեղեցում, քրիստոնեության ձևավորվումը և գրանցումը ։

Հետաքրքրությունը այս աղբյուրներում կախված է կրոնի ըմբռնումից, որ կրոնում կառուցված պահվածքը, դիտարկելով նրա որոշ հետնորդներ, քանի որ այն չեն տալիս նրա իրական պատկերը ։ Որոշ մարդիկ շփոթում են կրոնը, մշակույթի հետ, մյուսները չեն գիտակցում,

թե ինչ են տալիս իրենց կրոնական գրքերը, և չեն էլ մտածում նման բաների մասին:

Ամուսնալուծություն.

Երեք կրոնական համակարգերը զարմանալի տարբերվում են միմյանցից ամուսնալուծության նկատմամբ իրենց տարբերությամբ: Քրիստոնեությունը ժխտում է ամուսնալուծությունը: Նոր Կտակարանը միանշանակ պնդում է ամուսնական զույգերի պարտավորվածությունը իրար հանդեպ:

Այս հարաբերությունը հիմնված է Հիսուսի խոսքերով (խաղաղություն լինի նրան): Ասված է: **«Եվ ես ասում եմ ձեզ, ով բաժանվում է իր կնոջից, բացի պորնիկի կենակցության պատճառով, ապա նա տալիս է կնոջը պատճառ դավաճանության, և եթե նա, ով ամուսնանում է ամուսնալուծված կնոջ հետ ապա նա պորնիկ կենակցող է: » (Մատթեոս 5 32):**

Այս անզիջում կատարվածը, տեղի է ունենում առանց կասկածի: Այն ենթադրում է մի մակարդակի բարոյական կատարելություն, որը մարդկային հասարակության մեջ դժվար թե երբևէ կարողանա հասնել: Երբ ամուսնական զույգերը հասկանում են, որ իրենց ամուսնական կյանքը չի ստացվել, ապա արգելք դեպի ամուսնալուծությունը դա ոչ մի լավ բանի չի բերի: Ստիպելով այդպիսի զույգերին շարունակելով ապրել միասին, ոչ արդյունավետ է, և ոչ էլ հիմնավոր: Զարմանալի չէ, որ ամբողջ քրիստոնեական աշխարհում, պետք է թույլտվություն վերցնել՝ ամուսնալուծվելու համար:

Հուդաիզմը, թույլ է տալիս ամուսնալուծությունը՝ առանց որևէ պատճառի: Հին Կտակարանը տալիս է ամուսնուն իրավունք՝ ամուսնալուծվելու իր կնոջից, եթե նա պարզապես դուր չի գալիս իրեն:

«Եթե մի մարդ վերցնում է մի կնոջ, և ամուսնանում նրա հետ, և կինը եթե չի գտնում պարկեշտություն ամուսնու աչքերում, ուրեմն նա

գտնում է տհաճություն: Եվ կգրի նրան ամուսնալուծության նամակ, և կտա կնոջ ձեռքը և բաց կթողնի նրան իր տանից, ապա նա կգնա և կամուսնանա նորից. Իսկ եթե իր 6- րդ ամուսինն էլ սկսի ատել նրան և կգրի ամուսնալուծության նամակ ու կտա նրա ձեռքը, և բաց կթողնի իր տանից, կամ կմահանա իր վերջին ամուսինը, ապա իր առաջին ամուսինը չի կարող վերձնել նրան որպես կին, քանի որ նա պղծված է արդեն. Քանի որ դա տհաճություն է Աստծո առաջ, և մի պղծի հողը, որտեղ աստված տալիս է քեզ քո հասանելիքը (Երկօրենք, 24:1-4):

Վերոհիշյալ հատվածներ, որոնք զգալի բանավեճի մեջ հրեական համակարգում, ովքեր ունեն տարբեր մեկնաբանված բառեր, ինչպիսիք են «տհաճ»:

(Անախորժ), «լկտիություն» (անպատշաճություն), «զարշանք" նշված է հատվածում: Տալմադայում գրանցվել է այդ տարբեր կետերի պատկերները:

Շամմայի դպրոցը այն կարծիքին է, որ ամուսինը չպետք է ամուսնալուծվել իր կնոջից, մինչև չգտնի նրա մեղավորությունը սեռական հարաբերություններում, միևնույն ժամանակ, Գիլլելը դպրոցում ենթադրում է, որ նա կարող է ամուսնալուծել կնոջը , եթե անգամ նա իր տան մեջ ջարդել է սպասքը: Ռաբբի Ակիդան ասել է, որ ամուսնալուծությունը հնարավոր է, եթե ամուսինը գտնում է մեկ այլ կին, իր կնոջից ավելի գեղեցիկ (Գիտտին, 90 ա - բ): Նոր Կտակարանը օժանդակում է Շամմայի դպրոցին: Հետնորդների օրենքը համամիտ է հետևորդների Գիլլելի դպրոցի Ռեբբի Ակիվային: Քանի որ գերակշռող մասը Գիլլելի, անխախտ ավանդույթ է անկախ օրենքից:Այսպիսով կատարվում է հրեաների ճնշումը տղամարդկանց համար՝ ամուսնալուծվել առանց որևէ պատճառի: Հին Կտակարանը, ոչ միայն տալիս է ամուսնուն իրավունք ամուսնալուծվել կնոջից, այլ նա համարում է որ, վատ կնոջից բաժանվելը ամուսնու պարտավորությունն է: Վատ կինը կրում է ստորություն, և նա թողնում է իր ձեռքերը, և թուլանում է ծնկերը տղամարդու, այն կինը, որը չի կարող ուրախություն տալ տղամարդուն:

Կինը-դա մեղքի աղբույր է, և նրա միջոցով մենք կործանվում ենք: Մի պահիր ջուրը նիհար անոթում և թույլ մի տուր հիմար կնոջը ելույթ ունենալու, ոնց ինքը կցանկանա: Եթե նա ապստամբում է քո կամքին հակառակ,տուր նրան ապահարզան, և հեռացրու քեզանից"(Եկկլեսիաստ 25:25):

Տամուդը մատնանշում է այն իրադարձությունը , որը կատարվում է կնոջ կողմից ,դրանից հետո ամուսինը պարտավոր է տալ ապահարզան:

«Եթե նա կերել է դրսում, եթե նա ագահորեն խմել է դրսում, եթե նա կրծքով կերակրել է դրսում, ամեն դեպքում, - ասել է Ռաբբի Մայերը, նա պետք է թողնի իր ամուսնուն" (Գիիտին, 89ա): Տամուդը առաջարկում է ամուսնալուծվել այն կնոջից, որը տասը տարիների ընթացքում երեխա չի ունենում:«Ռաբբի Մայերը սովորեցնում է, եթե մարդը ամուսնացել է կնոջ հետ և տասը տարիների ընթացքում, չեն հասկացել իրար, նա պետք է տա նրան ապահարզան» (ե , 64ա):

Կանայք, ընդհակառակը, ըստ հրեական օրենքի չի կարող նախաձեռնել ամուսնալուծությունը: Հրեա կինը, կարող է պահանջել ամուսնալուծության իրավունք հրեական դատարանից, եթե գոյություն ունի լուրջ պատճառ: Գոյություն ունեն մի քանի այդպիսի պատճառներ, որը պատճառ է դառնում ամուսնալուծման: Այն դեպքում,եթե մարդը չունի ֆիզիկական հնարավորություններ, և ունի մաշկային հիվանդություններ,կամ էլ չի կարողանում կատարել ամուսնական պարտականությունները:

Դատարանը կարող է օժանդակել կնոջ իրավունքը ապահարզանի գործում , բայց չի կարող բաժանել իրարից: Միայն ամուսինը կարող է բաժանվել իր կնոջից, նրան տալով ապահարզան: Դատարանը կարող է դատել, տուգանել, վերցնել կալանքի տակ, կատարել հանրային նկատողություն:

Եթե կինը պարտադրում է ամուսնուն տեսնել ամուսնալուծվելու նամակը ,նրանք չեն կարող ամուսնալուծվել, որովհետև ամուսինը շատ համառ է ,և նրանք միշտ կապված կլինեն իրար հետ:

Ամուսինը կարող է թողնել կնոջը, չտալով ապահարզան: Եվ կինը կհամարվի ոչ ամուսնացած, և ոչ էլ բաժանված:

Նրանք իրավունք ունեն ամուսնանալու ուրիշ կնոջ հետ , կամ էլ ապրել չամուսնացած կնոջ հետ, առանց ամուսնանալու և ունենալ նրանից իր երեխաները, որը համապատասխանում է հրեական օրենքին, և այդ երեխաները համարվում են օրինական , իսկ լքված կինը չի կարող ամուսնանալ ուրիշի հետ: Նրանք համարվում են օրենքով ամուսնացած,քանի որ օրենքը թույլ չի տալիս ապրել ուրիշ տղամարդու հետ:Այդպիսով ,այդ կինը համարվում է լքված, իսկ նրա երեխաները՝ անօրինական ծնունդներ: Կինը, եթե այդ դրության մեջ է, նրան անվանում են Ագունա, ԱՄՆ - ում, այսօր, այդպիսի կանանց քանակը ,որոնց անունն է Ագունա ,կազմում է 1000 –ից 1500-ի, իսկ Իսրայելում նրանց քանակը կազմում է մոտ 16000-ի: Ամուսինները կարողանում են կորզել հազարավոր դոլլարներ, իրենց կանանց տալու ամուսնալուծության նամակ՝ըստ հրեական օրենքով առանց օրենքի:

Իսլամի վերաբերմունքը ամուսնալուծության մեջ,զբաղեցնում է միջին կարգը, համեմատելով քրիստոնեական և հրեական օրենքի հետ: Ամուսնությունը իսլամի մեջ սուրբ է, և չի կարող դադարեցվել առանց ընդունելի պատճառի: Ամուսինները պնդելով անում են ամեն ինչ ,որ պահպանեն ամուսնական միությունը ,եթե չի հայտնվում ինչ – որ մի վտանգավոր երևույթ: Ամուսնալուծությունը չի մերժվում, եթե չկա այլ ճանապարհ, որպես մի վերջին միջոցի, իսլամը ճանաչում է ամուսնալուծությունը,եթե նրան կանխել հնարավոր չէ բոլոր միջոցներով: Իսլամը ճանաչում է ամուսնալուծությունը ,և զգուշացնում է բոլոր հնարավոր միջոցների մասին:Եվ պետք է ասել ,ես համաձայն եմ ամուսնալուծվել, և իսլամը կնայի երկու կողմերի ճշմարտացիությունը,և ամուսինները վերջ կտան իրենց ամուսնական հարաբերություններին : Իսլամը տալիս է հնարավորություն ամուսնուն ամուսնալուծվելու համար: Ի տարբերություն Հրեաների, մուսուլմանին իրավունք է շնորհվում ամուսնալուծվելու իր կնոջից, որը հայտնի է որպես «Հուլյա»:

Եթե ամուսինը բաժանվում է իր կնոջից, ապա նա իրավունք չունի հետ պահանջելու իրենց նվերները, տրված նրան որպես հարսանեկան նվեր:Ղուրանը արգելում է ամուսիններին ամուսնալուծության դեպքում, պահանջել վերադարձնելու իրենց հարսանյաց նվերները, անկախ նրանից, թե որքան թանկ և արժեքավոր են դրանք:

"Եթե դուք ուզում եք փոխել ձեր կնոջը ուրիշի հետ, իսկ եթե առաջնեկին տրված է ձեր կողմից որպես մահար (նվեր) ապա մի վերցրեք ոչինչ այդ հարստությունից: Մի՞թե կհամարձակվեք խլել ինչ որ բան անարդար ձևով կատարելով մեղք: (Ղուրան, 4:20):

Եթե կինը ուզում է բաժանվել ամուսնուց, նա կարող է վերադարձնել ամուսնուն, ամուսնական նվերները, այդպիսով բացատրում է փոխհատուցում ամուսնուն, որը կուզեր կնոջը պահեր իր մոտ:Ղուրանը սովորեցնում է մուսուլմաններին հետ չվերցնել ամուսնուց ստացած նվերները, միայն այն ժամանակ կարելի է վերցնել, եթե մեղավորը լինում է կինը ամուսնալուծության մեջ:

«Ամուսնալուծությունը հայտարարվում է երկու անգամ, դրանից հետո, պետք է պահել կնոջը կամ թողնել, ինչպես կաներ արժանավորը, պահանջելով ունեցվածքը , առանց վիճաբանության չի թույլատրում ձեզ պահել ինչ-որ մի բան Մահարի կողմից, եթե միայն չի առաջացել երկու կողմերից կասկած, որ խախտել են նրանք այդ օրենքը, հաստատված Աստծուց: ԵՎ եթե կասկածում եք դուք, որ մարդ և կին խախտում են օրենքները այդ, ապա չեն կատարի մեղք, եթե գնի կինը ամուսնալուծություն(մահարի հաշվին, ամուսնությունից առաջ ըստ կնքած պայմանագրի): Այդպիսին են օրենքները, տեղադրված Ալլահի կողմից: Այդպիսով մի խախտեք այն: ԵՎ նրանք, ովքեր չեն հետևում օրենքներին Ամենազորի,-անազնիվներ են (Ղուրան, 2:229):

Մի անգամ մի կին գնաց, Մարգարե Մուհամմեդի մոտ, (Աստված օրհնի և ողջունի նրան), որը օգնի իրեն ամուսնալուծության գործով,,և կինը ասաց, ես չունեմ բողոք ամուսնու առաջ, խնդիրը նրանում է, որ նա չի կարող օգնել այդ ամուսնությանը: Մարգարեն (Աստված օրհնի և ողջունի նրան) ասաց նրան: Դու կցանկանա՞ս նրան վերադարձնել իր

այգին տրված քեզ որպես (մահար)հարսանեակամ նվեր և կինը ասաց. «Այո»: Մարգարեն (Աստված օրհնի և ողջունի նրան) դիմեց մարդուն,որ վերցնի իր այգին և ընդունեց որոշում որ տա ապահարզան(Ալ-Բուխարի): Շատ դեպքերում մուսուլմանները ցանկացել են պահպահել իրենց ամուսնությունը, բայց պետք է պահանջել ամուսնալուծություն, ինչ-որ պատճառով, որոնք են դաժանությունը ամուսնուց, թողնելը նրան առանց որևէ պատճառի, և ամուսինը չկատարելով ամուսնական պարտականությունները և այլն: Այդ դեպքերի ժամանակ մուսուլմանական դատարանը չեղյալ է համարում ամուսնական կյանքը: Այսպիսով, իսլամի մեջ,կնոջը առաջարկվում է իր իրավունքները, նա կարող է հերքել ամուսնությունը և կարող է ամեն ինչ անել հասնելու ամուսնալուծության: Ամուսնու համառությունը , չի կարող մուսուլման կնոջը իր կողքը պահել: Այդ օրենքը հանգեցրել է այն բանին, որ հրեական կանայք ապրելով մուսուլմանների մեջ VII դ.,, խնդրել են օգնություն մուսուլմանական դատարանից:Այս պրակտիկան տվեց հրեա կանանց նոր իրավունքներ ու արտոնություններ ստանալու ամուսնալուծության նամակ իրենց ամուսիններից հրեաներն էլ իրենց հերթին չեղյալ համարեցին նման կարգի ամուսնալուծությանը և արգելեցին իրենց կանանց դիմել ամուսնալուծությունը դատարանին:

Հրեական կանայք, ովքեր ապրում են քրիստոնեական երկրներում, և չստանալով ամուսնալուծության արտոնություն, ամբողջ տարածքում հռոմեական իրավունքը ավելի գրավիչ չի եղել, քան պրակտիկան հրեական օրենքով:

Ուշադրություն դարձրեք իսլամին, թե ոնց է պայքարում ամուսնալուծության դեմ: Մարգարեն (Աստված օրհնի և ողջունի նրան) ասել է իր հետևորդներին :

«Բոլոր թույլատրելի գործողություններից, ամուսնալուծությունը առավել ատելի է Աստծո կողմից» (Աբու Դավիդ):

Մուսուլմանը չի կարող բաժանվել իր կնոջից, այն պատճառով, որ կինը իրեն դուր չի գալիս: Ղուրանը սովորեցնում է մուսուլմաններին լավ վարվել կնոջ հետ , անգամ եթե ամուսինը զգացմունքներ չունի նրա հանդեպ, **«Վարվեք ձեր կանանց հետ արժանապատվությամբ: Եթե նա նույնիսկ հաճելի չի ձեզ, բայց հնարավոր է որ ստացվի այնպես, որ անհաճելիությունը դարձնի ձեզ Ալլահը որպես մեծ օգտի»(Ղուրան, 4:19):**

Մարգարե Մուհամմեդը (Աստված օրհնի և ողջունի նրան), տվել է նույնպիսի խորհուրդ, հավատացյալին չի թույլատրվում չարությամբ լցվել դեպի հավատացյալը, եթե նրան հաճելի չէ ինչ-որ բան (կնոջ)կողմից, ապա թող բավարարվի նրանով, թե ինչ լավ բան կա նրա մեջ(Մուսլիմ): Մարգարե Մուհամմեդը (Աստված օրհնի և ողջունի նրան) նույնպես ընդգծել է, որ լավագույնը նա է մուսուլմանների մեջ, ով իր կանանց համար լավագույնն է:

«Հավատացյալը, ձեռք բերող իր հավատքը ամենալավ կերպով-դա նա է, ով ունի փափուկ բնավորություն, և ամենալավը նա է, ով բարի է իր կանանց հանդեպ »(Տիրմիզի):

Իսլամը գործնական կրոն է և այնտեղ իրականում խոստովանվում է, որ գոյություն ունի հանգամանքներ, երբ որ միասնական կյանքը պահպանելը անհնարին է: Այդ դեպքում բարի խորհուրդը և վերահսկումը ձեզ չեն կարող գտնել խնդիրի լուծում: Ի՞նչ անել, որպեսզի պահպանել ամուսնությունը: Ղուրանում պարունակում է միքանի գործնական խորհուրդներ ամուսինների համար(կնոջ կամ մարդու), եթե նրանցից որև է մեկը(կինը կամ մարդը)վարվում է հիմար կերպով:

Եթե ամուսնու համար իր կինը ստեղծել է վտանգ,Ղուրանում կա չորս տիպի խորհուրդներ,մանրամասնորեն բացատրվում է հաջորդ (այաթում): հատվածում

«Ամուսինները - հոգաբարձուն են կանանց համար[իրենց] քանի որ մեկին (այսինքն, ամուսիններին)Ալլահը տվել է առավելություն ուրիշներից (այսինքն կանացից), եւ քանի որ ծախսում են ամուսինները [կանանց պահպանման համար] իր սեփականությունից: հավատարիմ են կանայք

մաքրաբարո [դեպի ամուսինները իրենց] եւ պահում պատիվը եւ սեփականությունը, որը կարգադրել է պահպանել Ալլահը: Եվ այն կանայք, որոնց հավատարմությանը վստահ չեք, եւ հորդորեք [սկզբից], [հետո] խուսափեք նրանցից անկողնում ամուսնական եւ [վերջապես ծեծեք նրանց: Եթե նրանք ենթարկվեն են ձեզ, ապա մի նեղացրեք նրանց: Ճշմարիտ,Ալլահը մեծագույն է և վերերկրյա:Եթե դուք խուսափում եք ամուսնալուծությունից, ապա դիմեք արդար ներկայացուցչի (ինչպես) իր ընտանիքի կողմից, (այնպես էլ) նրա ընտանիքի կողմից: Եթե նրանք երկուսն էլ ուզում են հաշտվել, ապա կհաշտեցնի նրանց Ալլահը» (Ղուրան 4:34-35):

Նախ պետք է փորձել առաջին երեք մեթոդները. Եթե նրանք չեն օգնում, ապա պետք է որոնել օգնություն ընտանիքների կողմից: Հարկ է նշել, որ լույսի ներքո վերը նշված քայլակներ, ֆիզիկական պատժելը ապստամբող կնոջ խորհուրդ է տրվում որպես ժամանակավոր միջոց և ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքերում, օգտագործվող հույսով սանձել վատ վարվող կնոջը: Եթե այդ աշխատի, ապա ամուսնուն արգելվում է շարունակել "որոնել ճանապարհ դեմ" իր կնոջը, քանի որ այդ մասին պարզ ասվում է ղուրանի հատվածում: Եթե այս հատկություններն էլ չեն աշխատում, ապա ամուսնուն չի թույլատրվում շարունակել օգտագործել այն, եւ պահանջվում է դիմել հարազատների ընտանիքներին օգնության համար, հակամարտության կարգավորմանը:

Մարգարե Մուհամմեդը(Աստված օրհնի և ողջունի նրան)հանձնարարել է մուսուլմանական ամուսիններին խուսափելու այդ մեթոդներից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կինը կազմում է հստակ զզվանք: Միայն այն դեպքում, որ կինը անում է վատ արարք, և մեղա է գալիս ամուսնուն, նա իրավունք չունի ահաբեկելու կնոջը:

«Եթե նրանք արել է զզվելի բան, դուք կարող եք լքել նրանց մահճակալներից իրենց և թեթև պատժել: Եթե նրանք հնազանդվ են ձեզ, ապա մի որոնիր ճանապարհներ դեմ նրանց (Տիրմիզի):

Ավելին, Մարգարե Մուհամմեդը (Աստված օրհնի և ողջունի նրան) դատապարտում է բոլոր ֆիզիկական պատիժները: Որոշ մուսուլման

կանայք բողոքել են նրան, որ իրենց ամուսինները ծեծել են իրենց: Լսելով այս, Մարգարե Մուհամմեդը (Աստված օրհնի և ողջունի նրան) հայտարարել է կտրականապես.

«Նրանք, ովքեր ծեծում են իրենց կանանց, ձեր միջից լավագույնները չեն» (ԱբուԴաուդ). Եվ պետք է հիշել, որ այս առիթով Մարգարեն (խաղաղությունը լինի նրա) նույնպես ասել է.

«Ամենալավ մարդը նա է, ով լավ է իր ընտանիքի համար, իսկ ես լավն եմ ձեզանից իմ ընտանիքի համար» (Տիրմիզի):

Մի կին Ֆաթիմա անունով դիմեց Մարգարե Մուհամմեդին (Աստված օրհնի և ողջունի նրան) խորհրդի կարգով՝ ամուսնանա՞լ մի մարդու հետ ,որը հայտնի է նրանով, որ ծեծում է իր կնոջը: «Ես եկա մարգարեի մոտ և ասացի, Աբու ալի – ջամի և Մուավյան խնդրում են իմ ձեռքը: Մարգարեն ասաց.«Մուավյան աղքատ է, իսկ ինչ վերաբերվում է Աբու ալի- ջամին, նա ծեծում է կանանց» (Մուսլիմ):

Հարկ է նշել, որ Տալմուդը թույլատրում է օգտագործել ֆիզիկական ուժ իր կնոջ վրա, որպես կարգապահական միջոցառում: Ամուսինը չի սահմանափակվում դրանով, նա թույլատրում է ծեծել կնոջը, եթե կինը չի անում տան գործերը: Այսպիսով գոյություն չունեն սահմանափակումներ: Ինչպիսին թեթև պատիժներն են նրան հնարավորություն տրվում ուղղվել կամ էլ սոված պետք է թողնել:

Այն կնոջ ամուսինը, որը տարբերվում է իր հիմարություններով, վտանգ է ստեղծում ամուսնությանը, Ղուրանը տալիս է խորհուրդ:

«Եվ եթե կինը զգում է, որ ամուսինը նրբանկատ չէ իր նկատմամբ կամ փախչում է իրենից, դա մեղք չէ եթե կինը բարի ձևով վերաբերվի ամուսնուն հաշտվելու նպատակով, քանի որ հաշտեցումը ավելի լավ է» (Ղուրան, 4:128):

Այդ դեպքում, նա պետք փնտրի միջոցներ ամուսնու հետ հաշտվելու, թեկուզ առանց հարազատների միջամտության:

Կարևոր է նշել, որ Ղուրանը խորհուրդ չի տալիս կնոջը երկու դեպքում էլ մերժել սեռական հարաբերությունները, կամ ֆիզիկական ուժ գործադրելու ամուսնու վրա: Որոշ իսլամական գիտնականներ առաջարկել են օգտագործել միջոցառումներ կնոջը ամուսնու հանդեպ: Այսպիսով, առաջարկում է նախազգուշացնել վատ ամուսնուն, հետո արգելել նրան այցելել գիշերը գնալ կնոջ մոտ, և վերջապես, ենթարկել նրան որի խորհրդանշական կոտրվածքի:

Այսպիսով, Իսլամը առաջարկում է դժվարությունների և լարվածությունների միջով անցնող ամուսիններին,ավելի փորձագետ կերպով պահպանել ամուսնական հարաբերությունները:Եթե ամուսիններից մեկը դեմ է իրենց հարաբերությանը,Ղուրանը խորհուրդ է տալիս երկրորդ կողմին, ամեն ինչ անել պահպանելու իրենց ամուսնությունը: Եթե նրանցից ա'յդ մեկը չի կարող հաշտության աղբյուր լինել , Իսլամը խորհուրդ է տալիս ամուսիններին բաժանվել բարեկամաբար ու խաղաղ ճանապարհով:

Բազմակնություն.

Եկեք տեսնենք, թե այնպիսի կարևոր հարց, ինչպիսին բազմակնությունն է: Շատ հին ժամանակներում, բազմակնությունը շատ էր տարածված մեծածավալ մարդկանց մոտ,այսպիսով Աստվածաշունչը չի արգելում բազմակնությունը: Հին Կտակարանը ընդունում է բազմակնությունը:

Այն, որ Սողոմոն թագավորը ուներ 700 կանայք և 300 սպասավորներ թագավորության մեջ (1 Թագավորություն 1: 13) *: Եվ թագավոր Դավիթի մասին էլ ասվում է, որ նա նաև շատ կանայք և սպասավորներ է ունեցել (2 Սավել 5:13): ** Հին Կտակարանը ասում է, որ, ոնց-որ պետք է ձեր հարստությունը բաժանել հավասար տարբեր կանանց երեխաների մեջ (Դեուտ. 22:7): Միակ սահմանափակումը բազմակնության մեջ, արգելք է հանդիսանում երկու քրոջ կնության վերցնել (Լեվիտիքուս 18:18):

Տալմուդը խորհուրդ է տալիս, որ առավելագույնը ունենալ չորս կին: Բազմակնությունը շատ էր տարածված Եվրոպական հրեաների միջևXVI դարերում:Բազմակնությունը արևելյան Եվրոպայում հրեաների մեջ , գոյություն ունեցավ այնքան ժամանակ ,մինչև նրանց տեղահան արեցին և ուղարկեցին իրենց երկիրը՝ Իսրայել, որտեղ բազմակնությունը արգելվում է քաղաքացիական օրենսդրությամբ: Սակայն, կրոնական օրենքը, որոշ դեպքերում առավելություն ունի թույլատրելու մարդուն մի քանի կանայք ունենալ:Այսպիսով նշում է Յույնի Ինիմարը իր լուրջ գրքում, նոր հայացքներ բազմակնության մասին: Նոր Կտակարանում նշված չէ, ոչ էլ գրված է , որ արգելվում է մի քանի կանայք ունենալ: Ավելին, Հիսուսը (խաղաղություն լինի նրան) դեմ չի եղել բազմակնությանը, չնայած նա ապրել է հրեաների համայնքում:

Տեր Հայր Հիլլմանը նշում է այն փաստը, որ հռոմեական եկեղեցին արգելել է բազմակնությունը, նա համաձայնում է հունա – հռոմեական օրենքների շուրջ, որ ամուսինը պետք է ունենա միայն մեկ կին, թույլ տալ ինստիտուտ հարճերի և մարմնավաճառների: Մեր օրերում և Հռոմեական ավանդույթների համաձայն թույլ չեն տալիս տղամարդուն վերցնել երկրորդ կին:

Աֆրիկական եկեղեցին և աֆրիկական քրիստոնյաները, ժամանակ առ ժամանակ հիշեցնում են իրենց եվրոպական եղբայրներին, որ եկեղեցին չի արգելում բազմակնությունը, դա ավելի շատ նման է մշակութի կամ ավանդույթի:

Ղուրանը թույլ է տալիս բազմակնությունը, առանց սահմանափակումների,

«Եթե դուք վախենում եք, որ դուք չեք կարող լինել արդար դեպի որբերը [գտնվող ձեր խնամքի տակ], ապա ամուսնացեք (այլ) կանանց հետ, որոնք դուրեն գալիս ձեզ, - երկու, երեք եւ չորս: Եթե վախենում եք դուք, որ չեք կարող հոգ տանել իրենց (այսինքն, կանանց), հավասարապես, ապա ամուսնացեք մեկի հետ "(Ղուրան 4:3):

Այսպիսով, ըստ Ղուրանի Աստվածաշունչը, սահմանափակում է առավելագույնը չորս կանանց նկատմամբ լինել արդար և վարվել նրանց հետ հավասարաչափ: Չի կարելի հասկանալ այնպես, որ Ղուրանը նայում է բազմակնությանը որպես իդեալ: Այսպիսով, Ղուրանը թույլ է տալիս բազմակնությունը:

Բայց ինչ՞ու է բազմակնությունը թույլատրելի. Պատասխանը պարզ է՝ որոշակի կոնկրետ պատմական պայմանները, կարող են լինել օբյեկտիվ, սոցիալական և բարոյական պատճառներով գոյության մասին բազմակնության վերաբերյալ: Այդքանով պարզ է, որ այդ տողերը վերցված են Ղուրանից: Իսլամը չի կարող ուշադրություն չդարձնել հասարակայնության վերաբերմունքը այրի կանանց նկատմամբ: Իսլամը բազմակողմանի զարգացած կրոն է: Փոփոխությունը որոշակի երկրներում չի կարող չընդունել այն, որ ԱՄՆ – ի մարդկանց գերակշռող թիվը կազմում են կանայք,որոնք ութը միլիոնով ավելի են տղամարդկանցից:Ինչպե՞ս կարող է հասարակայնությունը հավասարակշռել այս տարբերությունը, որոշումը կարող է լինել տարբեր: Ոմանք նախընտրում են ամուրի կյանք (ամուրիություն), ոմանք իգական (որը գոյություն ունի այսօրվա հասարակայնության մեջ): Որոշ մարդիկ նախընտրում են անօրինական ամուսնությունը, մյուսները առաջարկում են աղջիկ չունենալ, ոմանք կարծում են, որ միակ ելքը այս լուծման, պետք է ձեռնարկել բոլոր տեսակի սեռական ազատության մարմնավաճառություն, միասեռականության և այլն:

Որոշակի ժամանակակիցաֆրիկական երկրներում,գործում է օրենք, բազմակնության համար, բոլորը համաձայնություն են տալիս բազմակնությանը: Արևմուտքում կանայք հաճախ չեն հավատում, որ շատ երկրներում չեն համարում բազմակնությունը որպես ձևավոր խտրականություն և կանանց ստորացում: Աֆրիկական երկրներում շատ երիտասարդ աղջիկներ, ինչպես մուսուլման, այնպես էլ քրիստոնյա, գերադասում են ամուսնանալ ամուսնացած տղամարդու հետ, արդեն ապացուցված որպես պատասխանատու եւ արդեն հուսալի ամուսին: Շատ աֆրիկյան երկրներում, բազմակնություն ընդունվում է

հասարակության մեջ այնպես, որ անգամ բողոքական եկեղեցիները ստիպված են ցույց տալ մեծ ներողամտություն:

Ուշադիր հետազոտելով աֆրիկյան բազմակնությունը, Անգլիայի եկեղեցու տեր հայրը՝ Դավիթ Դժիտարին եկել է այն եզրակացության, որ, իր իդեալական տեսակետը ավելի է համապատասխանում քրիստոնեական բարոյականությանը, քան ամուսնալուծության կամ կրկնվող ամուսնության, որը բացասական ազդեցություն է ունենում երեխաների վրա: Պատերազմի և աղետների ժամանակ կանանց ու տղամարդկանց հավասարակշռությունը ընկնում է, այսինքն՝ երկրորդ համաշխարհային պատերազմի վերջում,Գերմանիայում 20 - ից 30 տարեկան, 100 տղամարդուն հասնում էր 167 կին, նույն տարիքին համապատասխան:Այդ կանանցից շատերը կարիք ունեին տղամարդու, ոչ միայն որպես կյանքի ուղեկից ,որպես իրենց կերակրող, և որպես նաև կյանքի նեցուկ: Շատ զինվորներ օգտվելով կանանց ու աղջիկների այդ դժվար վիճակից, ունեցել են նրանցից անօրինական երեխաներ հաղթած զինվորներից, որոնք իրենց հաճույքների համար վճարել են սիգարետով, շոկոլադով ու հացով: Տասը տարեկան երեխաները, լսելով այդպիսի նվերների մասին, ամբողջ հոգով ուզում էին գտնել իրենց մորը, այդպիսի մի անգլիացու, որ չմնային սոված: Կարելի է հարցնել, որն է ավելի նվաստացուցիչ կնոջ համար, բարբարոսությու՞նը բազմակնության պրակտիկայում, թե՞ քաղաքակիրթ մարմնավաճառությունը, բառերով ասված Ղուրանում գրվա՞ծը, թ'ե Հռոմի կուլտուրան:Այսպիսով, այս հարցը շատ կարևոր քննարկության արժանացավ, ամբողջ աշխարհի երիտասարդական միության խնդիրը բազմակնության քննարկումն էր: Մյունխենում 1948 թ, այդ խնդիրը պատճառ է դարձել շատ բացասական արձագանքի: Ի վերջո, լուրջ ուսումնասիրելուց հետո, բազմակնությունը ընդգրկվել է մեր օրերի առաջարկությունների համաժողովում:

Այս օրերում, բազմակնությունը բավական արդյունավետ լուծում է գտել սոցիալական խնդիրների ժամանակակից հասարակության մեջ:

Պատասխանատվությունը հասարակության մեջ նշում է , որ Ղուրանը թույլ է տալիս բազմակնությունը, որոշակի ժամանակ պահանջվելով Աֆրիկացիների կողմից և որոշակի՝ արևմտյան երկրներից: Օրինակ,աֆրիկյան ամերիկահայհամայնքի Միացյալ Նահանգներում այսօր առկա է լուրջ ճգնաժամ տղամարդկանց կրճատման: Ամեն քաներորդը սևամորթի, չի ապրում 21 տարի, զգալի մասնաբաժինը տղամարդկանց, տարեկան 20 - ից 35 տարեկանում մահանում են սպանության պատճառով:Այդ հանգեցնում է այն բանին, որ սոցիալական դժվարություններից դրդված, սևամորթ կանանց մեջ երեքից- չորսը չի կարող լինել ամուսնացած: Այդպիսով, շատ սևամորթ կանայք դառնում են միայնակ մայրեր 20 տարեկան հասակում, նրանցից շատերը ներգրավված են տարբեր սեռական և գույքային խարդախության ամուսնացած տղամարդկանց հետ:

Այս իրավիճակից դրդված, շատ փորձագետներ խորհուրդ տվեցին արտակարգ եղանակով լուծելու բազմակնությանը վերաբերվող խնդիրները: Նշված է բազմակնությունը չի կարող արգելված լինել աչք փակելով հասարակության կողմից, շրջադարձային մի աչք մարմնավաճառության և դավաճանության:Ամերիկացի պրոֆեսոր ծագումով կաթոլիկ Ֆիլիպ Կիլբռաիդեն, իր սենսացիոն գրքում գրել է, որ բազմակնությունը մեր օրերում շատ լուրջ դեղամիջոց կարող է լինել բուժող ամերիկյան հասարակությանը: Նա պնդում է, որ բազմակնությունը կարող է դառնալ պոտենցիալ այլ ընտրանք ամուսնալուծությանը, որն ի վիճակի է կանխել բացասական ազդեցություն զավակների միջև:

Հարկ է նշել, որ բազմակնությունը իսլամում պահանջվում է փոխադարձ համաձայնություն: Ոչ- ոք իրավունք չունի պարտադրել կնոջը ամուսնանալ ամուսնացած տղամարդու հետ: Բոլոր դեպքերում, կինը կարող է պայման դնել ամուսնու առաջ, իրեն չվերցնելու որպես երկրորդ կին: Աստվածաշունչը, որոշակի դեպքերում կիրառել է բազմակնության գոյությունը: Այսպես, ըստ Հին Կտակարանի, եթե կինը դարձել է այրի, նա պետք է ամուսնանա իր ամուսնու եղբոր

հետ, նույնիսկ, եթե նա արդեն ամուսնացած է, անկախ իր համաձայնության (Ծննդոց 38:8-10):

Պետք է նաև նշել, որ շատ մուսուլմանական երկրներում, բազմակնությունը հազվագյուտ երևույթ է դարձել, որովհետև տղամարդկանց և կանանց թիվը քիչ է տարբերվում:Կարելի է հստակ ասել,որ բազմակնությունը մուսուլմանական երկրներում շատ քիչ երևույթ է դարձել , քան անօրինական ամուսնությունը Արևմուտքում: Այսինքն, տղամարդիկ մուսուլմանական երկրներում ավելի գործնական են, քան Արևմուտքում:

Խիջաբ (վարագույր).

Ի վերջո, կարելի է թափել լույսը պայծառ արևմուտքի հարստահարմանը, խտրականությանը կանանց նկատմամբ և խիջաբի ,և պակրիվալի: Կարո՞ղ է հնարավոր լինել հրեա-քրիստոնեական ավանդույթում այնպիսի երևույթ , ինչպիսին է փակել իրենց գլուխները ,ոնց-որ նշում է կտակարանի գրականության պրոֆեսոր Ռավվին Մենախեմբռաիեռը, իր գրքում:Հրեական կանայք տեղ էին զբաղեցնում գրականության մեջ,որպես հրեա-կրոնականգլխավոր ներկայացուցիչներ:Հրեաների մոտ ընդունված էր , որ կինը հայտնվելով հասարակության մեջ պետք է գլուխը փակի , մեկ-մեկ էլ ամբողջությամբ պետք է երեսը փակի,բաց թողնելով միայն մեկ աչքը: Հեղինակը մեջբերում է անում հնագույն ուսուցիչների, որ.

(պետք չի Իսրայելի աղջիկներին դուրս գալ փողոց բաց գլխով): (Եվ կանիծվի այն տղամարդը, ով թույլ է տալիս իր կնոջը, ցույց տալ իր մազերը:Կանայք, որոնք ցուցադրում են իրենց մազերը, որպես զարդարանք, բերում են դժբախտության): Հրեա-կրոնական գլխավոր ներկայացուցիչների իրավունքը , արգելում է արտահայտվել բառ առ բառ Աստծո անունը, կամ էլ աղոթել ամուսնացած կանանց` բաց գլխով արգելվում է, այդպիսով, կինը բաց գլխով մերկ է: Փակելով գլուխները, կանայք միշտ նայվում են որպես համեստության տիպար: Այսպիսով, փակ գլխով կանայք, ավելի շատ արժանանում

են բարձր գնահատման: Նրա անհաասանելիությունը բնութագրում է, որպես բարեպաշտ իր ամուսնուն: Կանայք ավելի ցածր դասարաններում, երբեմն կրել էին գլխաշորեր,

տալով տպավորություն գործող ավելի բարձր սոցիալական կարգավիճակ:

Եվրոպայում, հրեական կանայք շարունակում էին ծածկել գլուխները մինչև XIX դարը, երբ նրանց կյանքը ավելի սերտորեն կապված էր շրջակա աշխարհիկ մշակույթի հետ: Որոշակի հրեական կանայք , սկսել էին կրել կեղծամը , որպես գլխաշոր: Այսօր նույնիսկ բարեպաշտ կանայք չեն ծածկում գլուխները Հրեական վանքում, սակայն որոշ ներկայացուցիչներ Հասիդիմի, շարունակում են օգտագործել կեղծամներ:

Ինչ վերաբերվում է քրիստոնեաներին, բոլորին հայտնի է, որ կաթոլիկական կուսանոցներում, օրինակ, սկսած հնագույն դարերից ծածկել են գլուխները: Բայց սա դեռ ամբողջը չէ. Շատ հետաքրքիր է Սուրբ Պողոսի ասվածը նոր կտակարանում գլուխները կապված կանանց վերաբերյալ: **Այսպիսով, ուզում եմ դուք իմանաք, որ ամուսնու գլուխը Քրիստոսն է, կնոջ գլխավորը՝ ամուսինն է, իսկ Քրիստոսինն էլ՝ Աստված:Բոլոր ամուսինները աղոթում են փակ գլխով:Որոշակի աղոթող կանայք կամ մարգարեները, սափրում են գլուխները, եթե կինը չի ուզում փակել գլուխը, ապա պետք է սափրի գլուխը,եթե կինը ամոթ է անում գլուխը սափրել, ապա թող կրի գլխաշոր:**

Այսպես ուրեմն, տղամարդը պետք չի որ փակի գլուխը, քանի որ հանդիսանում է պատկերն ու փառքն Աստծո: Կնոջ խոսքն է ամուսինը, ոչ ամուսնու խոսքը կինը,կինն է մարդու համար ստեղծված, ամուսինը չէ ստեղծված կնոջ համար, և կինը ամուսնունն է: Հետևաբար, կինը պետք է իր գլխի վերևում , որպես

նշան ունենա ղեկավար
հրեշտակների իշխանություն (1 Կորիֆյանամ 11: 3-10):

Այսպիսով, Սուրբ Պողոսը հրահանգում է կանանց ծածկել իրենց գլուխները, որպես նշան տղամարդկանց իշխանության, որոնք պատկերն ու փառքն են Աստծո: Կաթոլիկ եկեղեցին նույնպես պահանջում է կանանց, ծածկել իրենց գլուխները եկեղեցի մտնելուց:

Հետևելով ավանդույթին, իսլամը չի հորինում, որ կանայք կրեն գլխաշորեր, այլ իսլամը օժանդակում է դրան: Ղուրանը պնդում է, որ հավատացյալ կանայք ցուցաբերելով համեստություն և մաքրաբարոյություն , պետք է ծածկեն իրենց գլուխը, կրծքավանդակը և պարանոցը:

«Ասա [Մուհամմեդ,] հավատացյալ տղամարդկանց, որպեսզի իջեցնեն իրենց աչքերը ու պահպան են իրենց մաքրաբարոյությունը... Ասա հավատացյալ կանանց, որպզի տեղափոխեն իրենց հայացքը կողքի, և պահպանեն իրենց մաքրաբարոյությունը և թող նրանք ցույց չտան իրենց գեղեցկությունը: Բացառություն նրանց ինչը չի փակվում սովորաբար (ձեռքերը, երեսը,) թող փակեն գլուխները և կրծքերը (24:30-31 Ղուրան):

Ինչ՞ու է այդքան անհրաժեշտ մաքրաբարոյությունը, այն Ղուրանը բացատրում է հետևալ կերպ.

"O~ Մարգարե, ասա քո կանանց, ու քո դուստրերին, և կանանց հավատացյալ, լավ կլինի որ պարտակվեն իրենք վարագույրի մեջ: Այդպես հեշտ կլինի տարբերել նրանց (ծառայողից և ստրուկից), և ապա նրանք չեն ենթարկվի որևէ նվաստացման"(Ղուրան33:59):

Մաքրաբարոյությունը նախատեսված է պաշտպանել կանանց զավթիչների հարձակումներից իրենց պատվի համար: Կանանց կանոնակարգում փակել գլուխները և մարմինը, միակ պատճառն է որպես պաշտպանության նրանց:

Քրիստոնեական և մուսուլմանական կրոնի մեջ խիջաբ կրելը, նշանակում է ամուսնու իշխանությունը՝ կնոջ նկատմամբ: Ի տարբերություն հրեաների,նրանք չեն հանդիսանում որպես ազնիվ ամուսնացած կանայք:

Խիջաբի իմաստը Իսլամում նշանակում է,որպես պաշտպան կնոջը իր պատիվը պաշտպանելու ոտընձգություններից: Այդպիսով այս օրերում իրանում ճակատագիրը գլխակապության, համարվում է նշան Վեհափառ Տիրոջ: Եթե կրում են գլխաշորը կաթոլիկ միանձնուհիները, դա նշան է իշխանությունը տղամարդկանց վրա և փառքը
Աստծո: Եվ այդպես վարագույրը գնահատվում է որպես առաջացող խտրականությանը և հարստահարմանը, որպես պաշտպան, որը կրում են մուսուլման կանայք:

Մայր.

Հին Կտակարանում, մի քանի տեղ գրված է, որ պահանջվում է բարի վերաբերմունք ցուցաբերել ծնողների նկատմամբ:Խիստ դատապարտում են նրանց, ովքեր չեն հարգում իրենց ծնողներին: **«Օրինակ, ովքեր իրենց ծնողների հետ չար ձևով են խոսում, նրանք դավաճան են և սպասվում է նրանց մահ» (Ղևիտ 20:9):**

«Խելոք տղան ուրախացնում է իր հորը, իսկ հիմար մարդը անտեսում է իր մորը» (Առակաց 15:20):

Շատ խելացի տղաներ կարող են հպարտանալ իրենց հայրերով, միայն խելացի տղան կարող է լսել խորհուրդները իր հոր (Առակաց 13:1):

Միայն մայրն է, որ ոչ մի անգամ չի հիշվում, մայրերին ուշադրություն չեն դարձնում և չեն հիշում:Որդիների շնորհակալական վերաբերմունքը՝ մայրերի նկատմամբ իրենց տանջանքներով հղիության և երեխաներին կերակրման համար:Բացի այդ, մայրը չի համարվում ժառանգորդ, իրենց երեխաներից հետո, իսկ հայրը համարվում է ժառանգորդ:

Դժվար է խոսել Նոր Կտակարանում սուրբ գրության մասին, որը կոչ է անում հարգել մորը: Մյուս կողմից, կարող է առաջանալ տպավորություն, որ Նոր Կտակարանի համար բարության կերպար է մայրը, խոչընդոտ դեպի Աստված: Ըստ Նոր Կտակարանի, չի կարելի դառնալ լավ քրիստոնյա, արժանի աշակերտը Հիսուսի (խաղաղություն լինի նրան), եթե դու ատում ես քո մորը: Հիսուսը ասում է.

«Եթե ինչ - որ մեկը գալիս է ինձ մոտ, ատելով իր հորը, մորը, կնոջը, երեխաներին, եղբորը կամ քրոջը, անգամ ատելով իր կյանքը,ապա նա չի կարող լինել իմ աշակերտը» (Ղուկաս 14:26): 26

Ավելին, Նոր Կտակարանը նկարագրում է Հիսուսին, (խաղաղություն լինի նրան): Ինչպես անտարբեր կամ նույնիսկ անհարգալից իր մոր հանդեպ, օրինակ, երբ նա եկավ տեսնելու որդուն, բազմության միջից նա դուրս չեկավ, որ տեսներ իր մորը:

«Հետո եկան մայրն ու եղբայրները, և, կանգնելով դրան առջև ուղարկեցին մեկին կանչելու նրան, նրա շուրջ նստած մարդիկ ասացին,- Ահա քո մայրն ու քո եղբայրները և քույրերը: Իսկ նա պատասխանեց նրանց, - նրանք են իմ մայրը և եղբայրները,ովքեր կկատարեն հրամանները Աստծո, նրանք ինձ համար և' մայր են, և' եղբայր, և' քույր "(Մարկ 3:31-35):

Կարելի է վիճել այն բանի համար, որ Հիսուսը (խաղաղություն լինի նրան) զբաղված էր քարոզով, և տարված էր իր հավատքով,քան ընտանիքով:

Սակայն նա սովորեցնում է իր ունկնդիրներին չցուցաբերեն անտարբերություն իրենց մոր հանդեպ: Նույն անհարգալից վերաբերմունքը, որը նկարագրված է այդ կարգավիճակում, որտեղ նա հրաժարվել է աջակցել օրհնությունը իր մոր:

«Երբ նա ասել էր այդ, մի կին, բարձրաձայն ժողովուրդի միջից, ասել է նրան., երանելի է այն արգանդը, որը կրել է քեզ, և այն կրծքերը, որոնք կերակրել են քեզ: Եվ նա ասաց. « օրհնված են նրանք, ովքեր լսում են Աստծո խոսքը և հետևում են նրան »(Ղուկաս 11:27-28):

Եթե կույս Մարիամը կրեց անհարգալից վերաբերմունք, ինչպես նկարագրված է Նոր Կտակարանում, իսկ Հիսուս Քրիստոսը (խաղաղություն լինի նրան), ոնց կարող է վերաբերվել քրիստոնեա մորը, քրիստոնյա որդին:

Իսլամում հարգանքը մոր նկատմամբ արժեքավոր է, և անբաժանելի: Ղուրանը սովորեցնում է բարի լինել ծնողների նկատմամբ, առաջին տեղում Ամենազոր Աստծուց հետո.

«Եվ պատվիրեց ձեզ Աստված, որ չխոնարհվեք ոչ մեկի առաջ բացի իրենից, և ցուցաբերեք բարություն դեպի ծնողները: Եթե հասնի ծնողների խոր ծերությունը, նրանց հետ պետք է վերաբերվել շատ նրբանկատ, առանց տրտընջալու և շատ հարգալից: Աշնան թևերի ներքո, ողորմած եղիր, և ասա. Աստված՝ ողորմի նրանց (չ՞է որ նրանք եղել են բարի իմ հանդեպ), երբ որ նրանք ինձ մեծացրել են»(Ղուրան, 17:23-24):

Մյուս տեղերում Ղուրանը ասում է այն մասին, որ մայրը մեծ դեր է խաղում երեխայի դաստիարակության գործում:

«Պատվիրել ենք մենք մարդուն հարգել իր ծնողներին: Մայրը տարել է հղիության դժվար ապրումներ, և զգացել բեռը իր կրծքի տակ և հետո երկու տարի պահել է իր կրծքի մոտ: [Ասացինք մենք] "շնորհակալություն հայտնիր ինձ, և ծնողներին քո– ինձ մոտ կվերադառնաս դու»(Ղուրան, 31:14):

Մասնավորապես պերճախոս դերն ու տեղը մոր կյանքում, անձի կողմից նկարագրված է Մարգարե Մուհամմեդի (Աստված օրհնի և ողջունի նրան):

«Մի մարդ հարցրեց մարգարեին: Ու՞մ պետք է հարգել առաջին հերթին:" Մարգարեն ասաց. «Մայրիկին»: «Իսկ մայրիկի՞ց հետո», - հարցրեց այն մարդը. «Մայրիկին», - պատասխանեց մարգարեն»: Եվ, հետո հարցրեց նրան»: «Իսկ մորի՞ց հետո», Մարգարեն պատասխանեց,- « Հորը » (Բուխարի և մուսլիմ):

Միջին ոչ շատ ցուցումներից Իսլամի, որոնք մուսուլմանները հավատարիմ են մնացել մինչև օրս վերաբերմունքը իրենց մոր հանդեպ, և հարգանքով վերաբերվում են իրենց մայրերին հասարակության մեջ: Այդ հարգանքը, որը մուսուլմանները վերաբերվում են իրենց մայրերին, հայտնի է: Հատուկ շատ մտերիմ հարաբերություն ունեն մուսուլման մայրերը իրենց երեխաների հետ,և շատ խորը հարգանք են տածում մուսուլման տղամարդիկ իրենց մորը, դա զարմացնում է Արևմուտքի մարդկանց:

<u>ամաչում դուստրերից</u>.

Իսկապես, գոյություն ունի որոշակի տարբերություն կնոջ իրավիճակում, ծնված ժամանակից Աստվածաշնչում և Ղուրանում: Օրինակ, Աստվածաշունչը ասում է, որ ծնունդը աղջկա մաքրում է կանանց, շարունակվում է երկու անգամ հետո, քան ծնունդը տղայի (Ղևիտ 12:2-5):

Կաթոլիկական Աստվածաշունչը հստակ արտահայտվում է ,որ

«ծնունդը աղջկա, դա կորուստ է" (Եկկլեսիաստ 22:3):

Համեմատ այս ցնցող հայտարարության առնչությամբ տղա ծնվելուց հատուկ գովասանքի է արժանանում կինը:

«Մարդը, որը դաստիարակում է տղային, նախանձում են թշնամիները» (Եկկլեսիաստ 30:3):

Հրեա ուսուցիչները համոզված են, որ հրեա տղամարդը պարտավոր է պահպանել ազգը, ձեռք բերելով սերունդ: Միևնույն ժամանակ, նրանք չեն թաքցնում այն փաստը, որ նրանց համար ցանկալի է ունենալ տղա ժառանգ:

«Երանելի են նրանք, ովքեր ունեն արական սեռի երեխաներ, և, ցավալի՝ ովքեր ունեն իգական սեռի երեխաներ»:

«Երբ ծնվում է տղա, բոլորն ուրախանում են, աղջկա ծնվելուց նրանք տխրում են»,: «Երբ ծնվում է տղա, ցնդում է աշխարհը, եթե աղջիկ է ծնվում, ոչինչ տեղի չի ունենում»:

Աղջիկը մի ծանր բեռ է հոր համար, որը պոտենցիալ աղբյուր է ամոթի:

«Դուք ունեք համառ դուստր, հետևեք նրան զգուշորեն, հակառակ դեպքում դուք կդառնաք ծիծաղի առարկա թշնամու կողմից, և կդառնաք բամբասանքի առարկա, և բոլորը կդատապարտեն ձեզ (Եկկլեսիաստ 42:11):

«Պահպանեք ձեր համառ աղջկան հսկողության տակ, հակառակ դեպքում նա կչարաշահի ձեր վստահությունը: Նայեք ուշադիր նրա անամոթ աչքերի մեջ և չեք զարմանա, եթե նա չարաշահի ձեր վստահությունը» (Եկկլեսիաստ 26:10-11):Այդ վերաբերմունքը կանանց նկատմամբ, որպես հիմար երևույթ, հեթանոս արաբների կողմից, նրանց մոտ տարածված էր նորածին աղջիկների սպանությունը:Ղուրանը խստորեն դատապարտում է այս նողկալի սովորությունը:

«Երբ հաղորդում են նրանցից ինչ-որ մեկին (այսինքն հեթանոս արաբներին) լուր ծնված աղջկա մասին, նրա դեմքը մթնում է և տխրում: Եվ նա թաքնվում է մարդկանցից այդ հիմար լուրի համար, ու չգիտի կթողնե՞ն արդյոք աղջկան կենդանի, մաքրելով ստորությունը, կամ էլ կհանձնեն (աղջկան)հողին: Իրականություն է նվաստացումը, թե կդավաճանի՞ իրեն հողը: : Օ՜, որքան ստոր է այն, ինչ իրենք են լուծվում»: (Ղուրան , 16:58-59)

Հարկ է նշել, որ այս հանցավոր պրակտիկան չէր դադարեցվի Արաբիայում, եթե միայն Ղուրանային խոսքերի ուժը չկանգնեցներ նրանց (Ղուրան, 16:59, 43:17, 81:8-9): Ավելին, Ղուրանը ոչ մի տարբերություն չի գտնում ծնված տղայի կամ աղջկա միջև: Ի տարբերություն Աստվածաշնչի, Ղուրանը համարում է աղջկա ծնունդը նվեր և օրհնություն Աստծո, նույնը նաև ծնված՝տղայի համար:

Ղուրանում աղջկա ծնունդը,որպես Աստվածային պարգևէ համարվում, և նույնիսկ նշված է որպես առաջինը:

«Շատ հզոր է Աստված, նա ամենազոր է երկինքի ու երկրի վրա: Նա անում է այն, ինչ-որ ինքն է ցանկանում, տալիս է այն, ինչ ինքն է ուզում, օրինակ, ինչ –որ մեկին աղջիկ է տալիս, մյուսին՝ տղա (Ղուրան, 42:49):

Եվ այսպես, վերջնականապես մաքրելով հետքերը սովորության,նորածին աղջիկների սպանության, մուսուլմանական հասարակության մեջ,Մարգարեն (Աստված օրհնի և ողջունի նրան) խոստացել է նրանց, ովքեր կծնեն աղջիկ երեխա, բարության մեծ պարգև է իրեն:

«Ովքեր դաստիարակում են իրենց աղջկան, և լինում են շատ բարի նրանց հանդեպ, կլինեն պաշտպանված դժոխքի կրակներից" (Բուղարի և մուսլիմ):

«Ովքեր դաստիարակում են երկու աղջիկների և հասցնում մինչև չափահաս լինելը, դատաստանի օրը կլինեն ինձ հետ միասին" (Մուսլիմ):

Պարունակություն.

Աղբյուր: www.islamic-invitation.com